

Exp 01-02-23/HJ

2001-02-23

231-8433-00

2031-14

Miljövårdsenheten
Maria Jons
Direktnr. 023-81372
Fax nr. 023-81118
maria.jons@w.lst.se

Uppgifter om
privatpersoner är
borttagna från
beslutet med
hänvisning till
GDPR-lagstiftningen

Enligt sändlista

**Biotopskydd gällande Saxdammshagen på fastigheten Boda S:11,
Rättviks kommun**

BESLUT

ARKIVEX

Länsstyrelsen förklarar att den ängsmark, i jordbruksmark som är markerad med innerkanten av den kraftiga punktstreckade linjen på till beslutet bifogad karta skall omfattas av biotopskydd enligt 7 kap. 11§ miljöbalken. Det berörda området är 0,35 ha. Arbetsföretag som kan skada naturmiljön får inte utföras inom den avgränsade ängsmarken.

MOTIV FÖR BESLUTET

Enligt 7 kap. 11§ första stycket miljöbalken får mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda, av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förklaras som biotopskyddsområde. Enligt 7§ förordning om områdesskydd enligt miljöbalken (1998:1252) är bl a ängar och naturbetesmarker sådana skyddsvärda biotoper.

Biotopskyddet har tillkommit för att främja bevarandet av den biologiska mångfalden genom att ge ett bättre skydd åt hotade arter och deras livsmiljöer. För många av Sveriges vilda växter och djur är den långsiktiga överlevnaden inom landet inte säkrad. I jordbrukslandskapet är de kraftiga förändringarna under senare tid de klart dominerande hoten mot t ex fjärilar och kärlväxter.

Det berörda området är med i länets ängs- och hagmarksinventering (Nr 12, Saxdammshagen, Rättviks kommun). Området är klassat som klass II, (mycket högt värde) och definierat som hackslog. Saxdammshagen beskrivs som en värdefull och vacker representant för de äldre tiders blomsterrika slåtterängar för vilka Rättvikstrakten ännu är berömd. Ängen hyser en typisk örtrik friskäng av kalkinfluerat slag. Arter som rödklint, brudborste, brudsporre, majviva, tvåblad, vildlin, rosettjungfrulin och darrgräs förekommer rikligt.

Markägaren, Västra Boda Samfällighetsförening, har muntligen informerats om innebörden av biotopskyddet samt fått möjlighet att lämna synpunkter på beslutet. Biotopskyddet går även att förena med kommunens översiktsplan.

ÖVRIGT

Enligt 7 kap. 11§ andra stycket miljöbalken får ej inom biotopskyddsområde bedrivas verksamhet eller vidtas åtgärder som kan skada naturmiljön. Exempel på arbetsföretag som kan skada naturbetesmarkens naturmiljö är markarbeten, uppodling, användning av bekämpningsmedel och gödselmedel, markberedning, tippning och skogsodling.

För att bevara naturvärdena och den biologiska mångfalden bör områdets öppna karaktär bibehållas genom slåtter och/eller bete. Miljöstöd för skötseln av området kan sökas av markägarna. I miljöstödet ingår en åtgärdsplan där skötselvillkor m m står angivet. Om dessa skötselvillkor följs kommer ängens värden att bibehållas.

Enligt 7 kap 11§ miljöbalken får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer vidta de åtgärder som behövs för att vårda biotopskyddsområdet, om det av någon anledning inte sköts av markägaren. Innan det vidtas någon åtgärd skall den som äger eller har särskild rätt till området underrättas särskilt.

Detta beslut gäller omedelbart även om det överklagas. Detta beslut kan överklagas hos Miljödomstolen, formulär 18.

Stig-Åke Svenson

Maria Jons

Bilagor

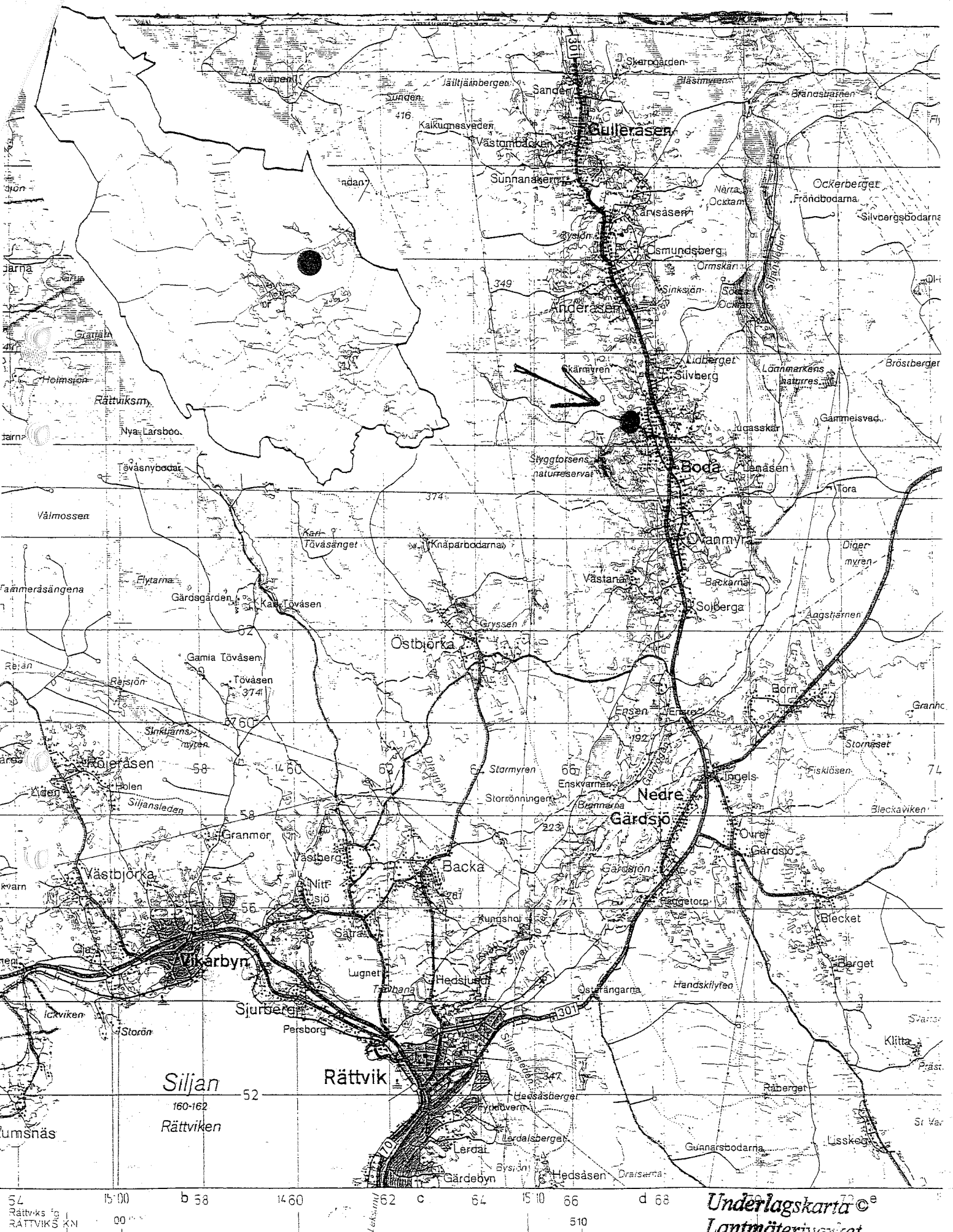
1. Översiktskarta
2. Detaljkarta
3. Åtgärdsplan
4. Hur man överklagar, formulär 18.

Deltagande:

Planenheten
Rättsenheten
Kulturmiljöenheten
Lantbruksenheten

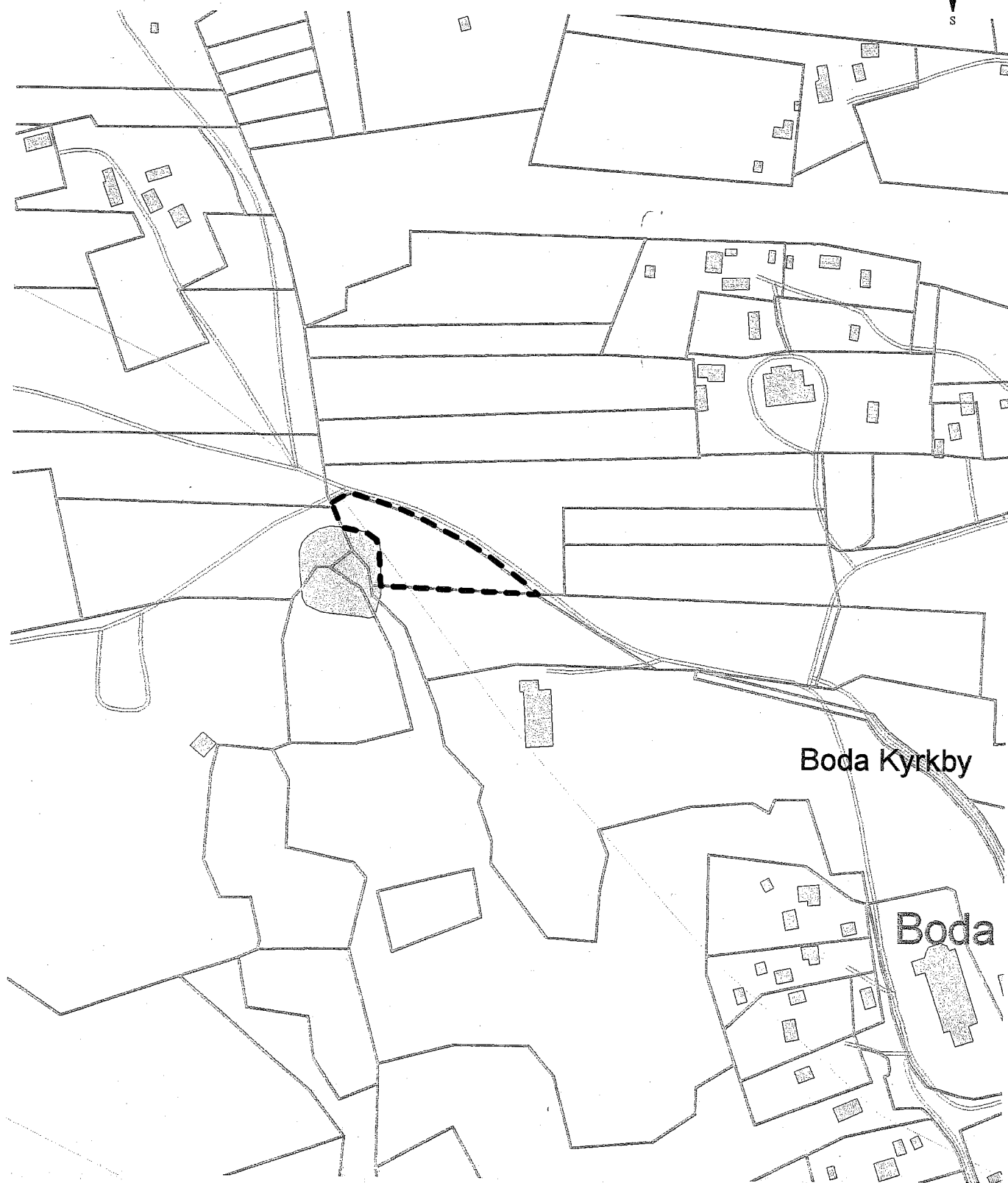
Sändlista

Västra Boda Samfällighetsförening
Statens Naturvårdsverk
Dalarnas Botaniska Sällskap
Naturskyddsföreningen i Dalarna
Naturskyddsföreningen i Rättvik
Rättviks kommun
Vägverket
Skogsvårdsstyrelsen
Boda Hembygd-förening
Lantmäterimyndigheten
Fastighetsregistret

Detalj-karta över biotopskyddsområdet
Saxdammshagen,
Rättviks kommun

Bilaga 2

Boda Kyrkby

Boda

1:3000

- Fastighetsgränser
- Hus
- Bilvägar
- Sjöar

0 50 100 150 200 250 meter

2000-08-28

Lantbruksenheten
Per Levenskog
Direktnr. 023-818 42.
Fax nr. 023-81818
per.levenskog@w.lst.se

Åtgärdsplan för bevarande av biologisk mångfald och kulturhistoriska värden i betesmarker och slåtterängar

Med stöd av denna åtgärdsplan kan Ni, sedan Ni kommit in med en ansökan till Länsstyrelsen, komma att beviljas miljöstöd för bevarande av biologisk mångfald och kulturhistoriska värden i betesmarker och slåtterängar år 2001-2006. I ett sådant beslut kan Ni även komma att beviljas tilläggsersättning för de särskilda skötselåtgärder som Ni ska utföra enligt denna plan.

Observera att denna åtgärdsplan i sig inte är något beslut utan att Ni måste söka tilläggsersättning år 2001! Först när Ni sökt och beviljats miljöstöd för bevarande av betesmarker och slåtterängar fastställs åtgärdsplanen och blir därigenom bindande för Er.

Åtgärdsplanen består av en allmän del som är gemensam för samtliga skiften och av särskilda delar för respektive skifte. På sista sidan finns en sammanställning över aktuella skiften. Längst bak medföljer en karta.

Åtgärdsplanen består både av text som vid ett beslut blir bindande i 5 år för den stödsökande och av text av mer allmän och informerande karaktär. Text som vid ett beslut blir bindande är skriven på skuggad bakgrund. Skötselvillkoren blir bindande vid ett beslut.

Allmän del

Mål:

Saxdammshagen har konstaterats ha höga biologiska värden. Den tillhör en typ av slåtterängar som tidigare var vanliga i kalkområdena i Siljansbygden, men av vilka det idag endast finns ett fåtal kvar som ännu hävdas. Målet för denna åtgärdsplan är att slåtterängen vid Saxdammen ska skötas på ett sätt som bevarar och förstärker den biologiska mångfalden i form av dess representativa flora och fauna.

Skötselvillkor och förbud:

För alla skiften som kan komma att ingå i miljöstödet för bevarande av biologisk mångfald och kulturhistoriska värden i betesmarker och slåtterängar gäller vissa **generella skötselvillkor och förbud**. Dessa villkor och förbud gäller också för de skiften där bara grundersättning betalas. De villkor som länsstyrelsen kan ställa inom ramen för grundersättningen finns i rutan på sidan 3. Eftersom alla detaljregler för stödet inte är klara kan det bli mindre ändringar i dessa. De slutliga

formuleringarna kommer att framgå av länsstyrelsens beslut om miljöstöd för bevarande av biologisk mångfald och kulturhistoriska värden i betesmarker och slåtterängar.

För de skiften som ingår i denna åtgärdsplan ställs dessutom **skötselvillkor för tilläggsersättning** som är anpassade efter de natur- och kulturmiljövärden som finns på varje skifte. De särskilda skötselvillkoren är skrivna på skuggad bakgrund och redovisas under varje skifte och i sammanställningen längst bak.

När ersättning för kompletterande åtgärder, lövtäkt, lieslätter och/eller efterbete, betalas ställs dessutom extra skötselvillkor. Dessa **villkor för kompletterande åtgärder** redovisas på samma sätt som de särskilda skötselvillkoren, skrivna på skuggad bakgrund, under sitt skifte och i sammanställningen.

Skifte 1A, Saxdammshagen

Arealk: 0,35 ha

Jordbruksblock: 6766 467 5044

Hela blocket (J/N): J

Ekonomiskt kartblad: 145 33 (14F 8d)

Natur- och kulturmiljövärden:

Saxdammshagen ingår i ett större kalkpåverkat odlingsområde som är utpekad som riksintresse för naturvärden, och som även - fast med annan avgränsning - är upptaget i länets bevarande-program för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. Här var tidigare örtrika slåtter-ängar med typiska kalkgynnade arter som majviva, brudsporre och rosettjungfrulin vanliga, men upphörd hävd och igenväxning har gjort att endast ett fåtal finns kvar idag. I Ängs- och hagmarksinventeringen noterades, förutom de ovannämnda arterna, tvåblad, trådfräken, vildlin, backsmörblomma, darrgräs, rödklint, brudborste och piprör i slåtterängen invid Saxdammen. Till variationen i miljön bidrar också en lågstarräng, efter norr- och östsidan av dammen, samt en liten torrbacke med bl a gråfibbla, i vägslänten väster om tilloppet. De flesta av de nämnda arterna är sådana som indikerar långvarig hävd i form av traditionellt sent utförd slåtter. Skiftet är därför kvalificerat för tilläggsersättning.

Mål:

Målet med åtgärdsplanen är att slåtterängen ska få en skötsel som bevarar och förstärker de höga natur- och kulturvärden som finns genom att:

- grässvålen blir tät och välhävdad, vilket främjar den hävdgynnade floran
- de slåttergynnade arternas antal och utbredning bevaras eller ökar

Generella skötselvillkor och förbud:

(Observera att de slutliga formuleringarna kommer att framgå av länsstyrelsens beslut om miljöstöd för bevarande av biologisk mångfald och kulturhistoriska värden i betesmarker och slåtterängar!)

Slätterängen ska årligen städas, höet ska slås av och bärgas samt att endast klippande eller skärande redskap ska användas vid slåttern.

Genom att städa ängen förhindrar man att den värdefulla floran hindras eller kvävs av ansamlad förna, samtidigt som man underlättar den kommande slåttern. Klippande och skärande redskap ger renare snitt, vilket är skonsammare för de växter som är anpassade till den traditionellt skötta slätterängen. Kvarlämnat hö inte bara kväver, utan även göder, vilket kan orsaka långsiktiga förändringar i florasammansättningen. Den känsliga och konkurrenssvaga ängsfloran kan då börja trängas undan av starkväxande arter som hundkäx och smörblommor.

Träd och buskar av igenväxningskaraktär ska ha tagits bort innan första stödårets slut och därefter hållas borta under hela stödperioden.

Med igenväxningskaraktär menas att det är försvagad eller utebliven hävd som är orsaken till att dessa kunnat etablera sig. Den typiska ängsfloran är beroende av ett gott ljustillstånd. I skuggiga partier blir gärna grässvålen upplöst och då etablerar sig istället skogsbrynsväxter som midsommarblomster och liljekonvalj. Äldre vidkroniga eller hamlade träd ska dock få stå kvar liksom enstaka bärande träd och buskar. Med de senare avses arter som apel, rönn, en och hägg, vilka har stor betydelse för den biologiska mångfalden genom att de bildar frukter eller bär.

Åtgärder som kan skada markens natur- och kulturmiljövärden får inte utföras. Därför gäller förbud mot spridning av kemiska bekämpningsmedel, gödsling, kalkning, konstbevattning, täkt av sten eller jord eller annan negativ påverkan.

Slätterängen är en typ av naturlig fodermark, det vill säga att den har skapats utan andra markförbättrande åtgärder än röjning av träd och buskskiktet. Genom att gödsla, kalka, konstbevattna eller på annat sätt förändra miljön, rubbar man de konkurrensförhållanden som råder mellan de olika arterna och orsakar därigenom varaktiga förändringar i ängens sammansättning.

Tilläggsersättning:

Särskilda skötselvillkor:

Slåtter ska ske mellan 15 juli och 15 september.

Förutom de generella skötselkraven ovan gäller dessutom det särskilda villkoret att ängen ska slå inom angiven tid. Traditionellt slogs ängarna sent på året för att man skulle få mycket hö. Därmed hann många växter blomma och sätta frö och/eller samla näring till kommande år. Genom att fortsätta hävda ängen på traditionellt sätt gynnas dess artrikedom, och dess värde som natur- och kulturmiljö- har en förutsättning att bevaras till kommande generationer.

Ersättning för kompletterande åtgärder:

Villkor för ersättning för kompletterande åtgärder:

Slåtter ska ske med lie, motormanuell slåtterbalk eller "röjklippare" (ej röjsnöre eller röjsåg!!!)

Motivering:

Större delen av ängen kan inte slå med traktorburet redskap. Ersättning för kompletterande åtgärder, i det här fallet för slåtter med lie eller andra manuella redskap, är därför motiverad. Självklart får traktorburen knivslåtterbalk användas där så är möjligt, däremot får ingenstans slitande redskap som röjsnöre eller rotorslåtteraggregat nyttjas.

Viktigt att notera:

Skifte 1A omfattar också delar som ligger utanför själva hagen, nämligen vägrenen i norr och slänterna öster och norr om dammen.

Skötselråd:

Det vore värdefullt för slåtterängen om träden med några års mellanrum hamlades.

Sammanställning av uppgifter:

Underlagsmaterial:

Ängs- och hagmarksinventeringen
EU-stödsansökan 2000

Länsstyrelsens anteckningar:

Fältarbete (J/N): J Fältbesök utfört av: Per Levenskog
Datum: 000531

Handläggare: Per Levenskog

Planen utskickad till brukaren: 000825

Synpunkter från brukaren inkomna:

Senast gjorda ändring, datum:

Sammanställning av skiften som ingår i åtgärdsplanen:

Planen omfattar totalt 0,35 ha *slätteräng* fördelade på ett skifte (1A).

Slätteräng:

• Blocknr: 6766 467 5044

Skiftesbeteckning år 2000: 1A

Areal: 0,35 ha

Särskilda skötselvillkor:

Slätter ska ske mellan 15 juli och 15 september.

Villkor för ersättning för kompletterande åtgärder:

Slätter ska ske med lie, motormanuell slätterbalk eller "röjklippare" (ej röjsnöre eller röjsåg!!!)